

QISHLOQ XO'JALIGI VA VETERINARIYA SOHALARIDA
KASBIY MALAKALARNI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA
TARMOQ KENGASHI

KASBIY STANDART AGRONOM

“Agronom” kasbiy standarti 2025-yil 18-dekabrdagi Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha Respublika kengashi majlisining 114-son bayoni bilan tasdiqlangan “Kasbiy standart shakli” hamda Milliy malaka tizimini rivojlantirish instituti direktorining 2025-yil 19-dekabrdagi 55-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “Kasbiy standartlarni ishlab chiqish va yangilash metodologiyasi”ga muvofiq, Qishloq xo‘jaligi va veterinariya sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha tarmoq kengashi tomonidan ishlab chiqilgan.

KASBIY STANDART

Agronom

Reyestr raqami:

UZ-KS-2026-T1.0-0123

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanish sohasi: Ushbu kasbiy standart "Bog'dorchilik bo'yicha texnik-agronom", "Agronom (o'rta malakali)", "Dorivor o'simliklar bo'yicha agronom", "Kartoshkachilik bo'yicha agronom", "Urug'chilik bo'yicha agronom", "O'simliklarni himoya qilish bo'yicha agronom", "Dala ekinlarini yetishtirish bo'yicha texnik-agronom" va "Suv tejevchi texnologiyalar agronomi" kasblari bo'yicha xodimlarga malaka talablarini belgilash, ularning malakasini mustaqil baholash, ta'lim dasturlarini ishlab chiqish, shuningdek, tashkilotlarda inson resurslarini boshqarish sohasi va boshqa faoliyat yo'nalishlarida keng turda qo'llaniladi.

2. Ushbu kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

DACUM – korxonaning tajribali xodimlaridan iborat ekspert guruhlarida tuzilgan guruh muhokamalarini o'tkazish usuli;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

iqtisodiy faoliyat turi – savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish

muddatini o'z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro'yxat;

ko'nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

mehnat funksiyasi – kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o'zaro ta'sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

norasmiy ta'lim – ta'lim xizmatlari taqdim etilishini ta'minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o'qitishdagi rasmiy ta'limga qo'shimcha va (yoki) uning muqobil shakli.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasining 2023-yil 9-noyabrdagi "O'simliklarni himoya qilish to'g'risida"gi O'RQ-877-son Qonuni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 1-iyundagi "Pillachilik sohasida kasanachilikni qo'llab-quvvatlash hamda pilla yetishtirish uchun ozuqa bazasini yanada kengaytirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-85-son Farmoni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 12-dekabrdagi "Qishloq xo'jaligida erkin bozor munosabatlarini yanada rivojlantirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-205-son Farmoni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 16-oktabrdagi "Kasbiy ta'limda malakali kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish va xalqaro ta'lim dasturlarini joriy qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-158-son Farmoni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 5-apreldagi "2023-yilda Qishloq xo'jaligi mahsulotlari ishlab chiqarish, qayta ishlashni kengaytirish va qo'llab-quvvatlashning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-113-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrdagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-iyundagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini tartibga solishga qaratilgan ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida"gi 369-son qarori.

4. Ushbu kasbiy standartda quyidagi qisqartmalar qo'llaniladi:

MMR – Milliy malaka ramkasi;

TMR – Tarmoq malaka ramkasi.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Agronom
2.	Kasbiy faoliyatning asosiy maqsadi:	Qishloq xo'jaligi ekinlarining hosildorligi va sifatini oshirish, tuproq unumdorligini saqlash, barqaror qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarishni ta'minlash orqali oziq-ovqat xavfsizligiga hissa qo'shish
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf:	<p>A seksiya Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi</p> <p>01 Dehqonchilik va chorvachilik, ovchilik va bu sohalarda xizmat ko'rsatish</p> <p>01.1 Mavsumiy ekinlar yetishtirish</p> <p>01.11 Donli ekinlar (sholidan tashqari), dukkaklilar va moyli ekinlar urug'ini yetishtirish</p> <p>01.11.1 Donli ekinlar (sholidan tashqari) yetishtirish</p> <p>01.11.2 Dukkakli ekinlar yetishtirish</p> <p>01.11.3 Moyli ekinlar va ularning urug'ini yetishtirish</p> <p>01.12 Sholi yetishtirish</p> <p>01.12.0 Sholi yetishtirish</p> <p>01.13 Sabzavotlar va poliz ekinlari, ildizmevali ekinlar yetishtirish</p> <p>01.13.1 Sabzavotlar yetishtirish</p> <p>01.13.2 Poliz ekinlari yetishtirish</p> <p>01.13.3 Kraxmal va inulinga boy ildizmevali ekinlar va ularning urug'larini yetishtirish</p> <p>01.16 Tolali yigiriluvchi ekinlarni yetishtirish</p> <p>01.16.1 Paxta yetishtirish</p> <p>01.16.2 Zig'ir yetishtirish</p> <p>01.16.9 Boshqa yigiriluvchi (tolali) ekinlarni yetishtirish</p> <p>01.19 Boshqa mavsumiy ekinlarni yetishtirish</p> <p>01.19.1 Yem-xashak ekinlari va ularning urug'larini yetishtirish</p> <p>01.19.2 Gullar va ularning urug'larini yetishtirish</p> <p>01.19.9 Boshqa toifalarga kiritilmagan ko'p yillik bo'lmagan ekinlarni yetishtirish</p> <p>01.2 Ko'p yillik ekinlarni yetishtirish</p> <p>01.21 Uzum yetishtirish</p> <p>01.21.0 Uzum yetishtirish</p> <p>01.22 Tropik va subtropik mevalar yetishtirish</p> <p>01.22.0 Tropik va subtropik mevalar yetishtirish</p> <p>01.23 Sitrus mevalar yetishtirish</p> <p>01.23.0 Sitrus mevalar yetishtirish</p> <p>01.24 Urug'li va danakli mevalar yetishtirish</p> <p>01.24.0 Urug'li va danakli mevalar yetishtirish</p> <p>01.25 Boshqa daraxt va butalarda o'sadigan mevalar hamda yong'oq turlarini yetishtirish</p> <p>01.25.0 Boshqa daraxt va butalarda o'sadigan mevalar hamda yong'oq turlarini yetishtirish</p> <p>01.26 Moyli mevalar yetishtirish</p> <p>01.26.0 Moyli mevalar yetishtirish</p>

		<p>01.28 Ziravorlar, aromatik, dorivor va farmatsevtikada ishlatiladigan ekinlarini yetishtirish</p> <p>01.28.0 Ziravorlar, aromatik, dorivor va farmatsevtikada ishlatiladigan ekinlarini yetishtirish</p> <p>01.29 Boshqa ko'p yillik ekinlarni yetishtirish</p> <p>01.29.0 Boshqa ko'p yillik ekinlarni yetishtirish</p> <p>01.3 Ko'chatxona mahsulotlari ishlab chiqarish</p> <p>01.30 Ko'chatxona mahsulotlari ishlab chiqarish</p> <p>01.30.0 Ko'chatxona mahsulotlari ishlab chiqarish.</p> <p>01.6 Qishloq xo'jalik sohasidagi yordamchi faoliyat turlari</p> <p>01.61 Qishloq xo'jalik ekinlari yetishtirish sohasidagi yordamchi faoliyat turlari</p> <p>01.61.2 O'simliklarni kasallik va zararkunanda hashoratlardan, shuningdek kemiruvchilardan himoya qilish</p> <p>01.61.9 Dehqonchilik sohasida boshqa xizmatlar ko'rsatish</p>	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarishni maqbullashtirish, ekin hosildorligini oshirish, tuproq unumdorligini saqlash va ekologik barqarorlikni ta'minlash	
5.	Qamrab olingan kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		31421002 Agronom (o'rta malakali)	5
		31421003 Bog'dorchilik bo'yicha texnik-agronom	5
		31421005 Dala ekinlarini yetishtirish bo'yicha texnik-agronom	5
		31421006 Dorivor o'simliklar bo'yicha agronom	5
		31421007 Kartoshkachilik bo'yicha agronom	5
		31421010 O'simliklarni himoya qilish bo'yicha agronom	5
		31421013 Urug'chilik bo'yicha agronom	5
		31421 Suv tejevchi texnologiyalar agronomi	5

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1	31421002 Agronom (o'rta malakali)	A1.5	Qishloq xo'jaligi ekinlarini yetishtirish jarayonini tashkil etish va nazorat qilish	A1.01.5	Ekinlarni ekish va parvarishlash bo'yicha texnologik jarayonlarni rejalashtirish va joriy etish
				A1.02.5	Ekinlarni parvarishlash jarayonini nazorat qilish
		A2.5	Qishloq xo'jaligi mahsulotlari sifatini ta'minlash va hosildorlikni oshirish	A2.01.5	Hosil sifati va miqdorini monitoring qilish va baholash
				A2.02.5	Zamonaviy agrotexnologiyalarni joriy etish va tajriba-sinov ishlarini olib borish
2	31421003 Bog'dorchilik bo'yicha texnik-agronom	B1.5	Meva va rezavor meva o'simliklarini parvarishlash, oziqlantirish	B1.01.5	Meva va rezavor meva o'simliklarini parvarishlash
				B1.02.5	Meva va rezavor meva o'simliklarini yetishtirish
				B1.03.5	Meva va rezavor meva bog'larining hosildorligi hisobini yuritish
		B2.5	Meva va rezavor mevalarni ko'paytirish	B2.01.5	Meva va rezavor mevalarni tur va navlarini ko'paytirish
				B2.02.5	Meva va rezavor mevalarni navlarini yaxshilash
		B3.5	Meva va rezavor mevalarni rivojlanishiga qarab saralash	B3.01.5	Meva va rezavor mevalarining o'sish va rivojlanish hisobini yuritish, mahsuldorligini oshirish
				B3.02.5	Meva va rezavor meva mahsulotlarini saralash
		B4.5	Meva va rezavor mevalarni payvandlash va nazorat qilish	B4.01.5	Payvandlash muddati kelgan ko'chatlarni aniqlash va nazorat qilish
				B4.02.5	Meva va rezavor meva ko'chatlarini payvandlash
		3	31421005 Dala ekinlarini yetishtirish bo'yicha texnik-agronom	D1.5	Dala ekinlarini yetishtirish
D1.02.5	Vegetatsiya davomida o'simliklarning rivojlanish jarayonini nazorat qilish				
D2.5	Urug' ekish			D2.01.5	Yerni ekishga tayyorlash
				D2.02.5	Urug'ni ekishga tayyorlash
				D2.03.5	Urug'ni ekish

		D3.5	Ekinlarni parvarishlash	D3.01.5	Qatqaloqqa qarshi kurash		
				D3.02.5	Yaganalash		
				D3.03.5	Qator oralariga ishlov berish		
				D3.04.5	Ekinlarni o'g'itlar bilan oziqlantirish		
				D3.05.5	Ekinlarni sug'orish		
				D3.06.5	Stimulyatorlarni qo'llash		
				D3.07.5	Dala ekinlarini kasallik va zararkunandalardan himoya qilish		
		D4.5	Hosilni yig'ish	D4.01.5	Dala ekinlari hosilini yig'ishga tayyorgarlik ko'rish va yig'ish		
		D5.5	Kuzgi-qishki tadbirlarni amalga oshirish	D5.01.5	Kuzgi shudgor ostiga mineral va organik o'g'itlarni qo'llash		
				D5.02.5	Kuzgi shudgorlash		
D5.03.5	Sho'r yuvish, yaxob berish, ariq va zovurlarni tozalash						
4	31421006 Dorivor o'simliklar bo'yicha agronom	E1.5	Dorivor o'simlik yetishtirish asoslarini ishlab chiqish	E1.01.5	Madaniy va yovvoyi xolda o'suvchi dorivor o'simliklar, ularning bioekologiyasi, kimyoviy tarkibi va xalq xo'jaligidagi ahamiyatini ishlab chiqish		
				E1.02.5	Dorivor o'simliklarni sanoat miqyosida yetishtirish asoslarini ishlab chiqish		
		E2.5	Dorivor o'simliklarni yetishtirish	E2.01.5	Dorivor o'simliklar urug'chiligi, ko'chatchiligi, introduksiyasi va yetishtirish agrotexnikasini ishlab chiqish		
				E2.02.5	Dorivor o'simliklar xom ashyolarini tayyorlash, quritish va saqlash hamda dastlabki qayta ishlash		
		5	31421007 Kartoshkachilik bo'yicha agronom	F1.5	Yuqori sifatli kartoshka yetishtirish	F1.01.5	Sifatli urug' tanlash va sinovdan o'tkazish
						F1.02.5	Agrotexnologik rejalar ishlab chiqish va amalga oshirish
F2.5	Kartoshka ekinlarini monitoring va himoya qilish			F2.01.5	Raqamli monitoring va diagnostika usullaridan foydalanish		
				F2.02.5	Kartoshka ekinlarini zararkunanda va kasalliklardan himoya qilish		
6	31421010 O'simliklarni himoya qilish bo'yicha agronom	G1.5	O'simliklarni zararkunandalardan himoya qilish	G1.01.5	Qishloq xo'jaligi ekinlaridagi zararkunandalarini aniqlash		
				G1.02.5	O'simliklarda zararkunandalarga qarshi kurashish choralarini olib borish		
		G2.5	O'simliklarni kasalliklardan himoya qilish	G2.01.5	Qishloq xo'jaligi ekinlari kasalliklarini aniqlash		
				G2.02.5	O'simliklarda kasalliklarga qarshi kurashish choralarini olib borish		

7	31421013 Urug'chilik bo'yicha agronom	H1.5	Sifatli urug'larni tanlash va sinovdan o'tkazish	H1.01.5	Urug' sifatini baholash va tekshirish
				H1.02.5	Urug'larni dala va laboratoriya sinovlaridan o'tkazish
		H2.5	Urug'larni saqlash va ekishga tayyorlash	H2.01.5	Urug' saqlash sharoitlarini tashkil qilish
				H2.02.5	Urug'larni ekishga tayyorlash va yetkazish
8	31421 Suv tejavchi texnologiyalar agronomi	K1.5	Ekinlarni sug'orishning texnologiyalarini ishlab chiqish	K1.01.5	Ekinlarni suvga bo'lgan talabini o'rganish
				K1.02.5	Ekinlarni suvga bo'lgan talabidan kelib chiqib sug'orishning maqbul turini tanlash
		K2.5	Ekinlarni sug'orishning zamonaviy texnologiyalarini joriy qilish	K2.01.5	Zamonaviy suv tejavchi sug'orish tizimini joriy qilish
				K2.02.5	Zamonaviy suv tejavchi sug'orish tizimidan foydalanish

IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

Kasbning nomi:	Agronom (oʻrta malakali)	
Mashgʻulot nomining kodi:	31421	
TMR boʻyicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qoʻyiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qoʻyilgan talablar:	Qishloq xoʻjaligi, agronomiya, tuproqshunoslik yoki oʻsimlikshunoslik sohasida kamida 1 yillik umumiy ish staji	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qoʻyilgan talablar:	<p>– ochiq havoda (dalalarda, issiqxonalarda) va baʼzan qurgʻoqchil yoki ogʻir iqlim sharoitlarida ishlashga qarshi tibbiy cheklovlar mavjud emasligi;</p> <p>– resurslardan oqilona foydalanish;</p> <p>– stressga chidamlilik va moslashuvchanlik;</p> <p>– tashabbuskorlik va natijaga yoʻnaltirilganlik;</p> <p>– jamoa bilan ishlash va ish jarayonini muvofiqlashtirish</p>	
Taʼlim darajasiga qoʻyilgan talablar:	oʻrta maxsus professional taʼlim	
Norasmiy va informal taʼlim bilan bogʻliqligi:	boshlangʻich professional taʼlim yoki oʻrta professional taʼlim + norasmiy (informal) taʼlim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	–	
Kasbning boshqa mumkin boʻlgan nomlari:	–	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR boʻyicha malaka darajasi	Kasbning nomi
	5	Bogʻdorchilik boʻyicha texnik-agronom
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
A1.5- Qishloq xoʻjaligi ekinlarini yetishtirish jarayonini tashkil etish va nazorat qilish	A1.01.5- Ekinlarni ekish va parvarishlash boʻyicha texnologik jarayonlarni rejalashtirish va joriy etish	Oʻqitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Tuproqning unumdorligini tahlil qilish va ekinlarni joylashtirish rejasini ishlab chiqish
		2. Ekish uchun qulay muddatlar va urugʻ sifatini aniqlash
		3. Oʻgʻitlash va sugʻorish rejalarini ishlab chiqish
		Koʻnikmalar:
		Tuproq tahlilini oʻtkazish
		Agrotexnika usullarini qoʻllash va ekish texnologiyasini tanlash
		Oʻgʻitlar va sugʻorish tizimlaridan foydalanish
		Texnologik jarayonlarni hujjatlashtirish va monitoring qilish
Ekish jarayonida zamonaviy agrotexnologiyalardan samarali foydalanish		
Ish jarayonlarida resurslarni tejash		

		Bilimlar:
		Tuproqshunoslik asoslari
Qishloq xo'jaligi ekinlarining biologik xususiyatlari va ekish texnologiyalari		
Tuproq unumdorligini baholash usullar		
O'g'itlarning kimyoviy tarkibi va ularning ekinlarga ta'siri		
Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini rejalashtirish va hujjatlashtirish qoidalari		
Zamonaviy qishloq xo'jaligi texnologiyalari va ularning ishlash tamoyillari		
Ekologik xavfsizlik va qishloq xo'jaligida resurslarni boshqarish asoslari		
A1.02.5- Ekinlarni parvarishlash jarayonini nazorat qilish	Mehnat harakatlari:	
	1. Sug'orish va o'g'itlash jadvallarini nazorat qilish	
	2. Zararkunandalar va kasalliklarni aniqlash uchun ekinlarning holatini muntazam monitoring qilish	
	3. Agrotexnik choralarni amalga oshirish	
	Ko'nikmalar:	
	Sug'orish va o'g'itlash tizimlarini boshqarish	
	Zararkunandalar va kasalliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish	
	Agrotexnik tadbirlarni rejalashtirish va ularni amalga oshirish	
	Monitoring ma'lumotlarini tahlil qilish va hujjatlashtirish	
	Zamonaviy monitoring vositalaridan foydalanish	
	Jamoa bilan samarali hamkorlik qilish va ish jarayonlarini muvofiqlashtirish	
	Bilimlar:	
	Sug'orish va o'g'itlashning agronomik asoslari va texnologiyalari	
	Ekinlar kasalliklari va zararkunandalar biologiyasi, turlari va kurash usullari	
	Agrotexnik tadbirlarning ekin sifati va hosildorlikka ta'siri	
	Qishloq xo'jaligi jarayonlarini hujjatlashtirish va hisobot tuzish qoidalari	
	Zamonaviy qishloq xo'jaligi texnologiyalari	
Ekologik xavfsizlik va mehnatni muhofaza qilish qoidalari		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Texnologik jarayonlarning to'g'ri bajarilishi uchun mas'uliyat va qarorlar qabul qilishda mustaqillik	

A2.5- Qishloq xo'jaligi mahsulotlari sifatini ta'minlash va hosildorlikni oshirish	A2.01.5- Hosil sifati va miqdorini monitoring qilish va baholash	Mehnat harakatlari:
		1. Hosil namunalarini yig'ish va sifat ko'rsatkichlarini tahlil qilish
		2. Hosildorlikni baholash uchun dalada o'lchovlar o'tkazish
		3. Hosilning sifati va miqdorini hujjatlashtirish, hisobotlar tayyorlash
		4. Hosil sifatiga ta'sir qiluvchi omillarni tahlil qilish
		Ko'nikmalar:
		Laboratoriya tahlillari usullarini qo'llash va sifat ko'rsatkichlarini aniqlash
		Hosildorlikni o'lchash va statistik ma'lumotlarni tahlil qilish
		Monitoring ma'lumotlarini hujjatlashtirish va hisobot shakllantirish
		Hosil sifatiga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash
	Zamonaviy monitoring texnologiyalaridan foydalanish	
	Hosildorlikni oshirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish va joriy etish	
	Bilimlar:	
	Qishloq xo'jaligi mahsulotlarining sifat standartlari va tahlil usullari	
	Hosildorlikni baholash metodikasi va statistik tahlil asoslari	
	Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini sertifikatlash va hujjatlashtirish qoidalari	
	Ekinlarning kasalliklari, zararkunandalar va agrotexnik omillarning ta'siri	
	Zamonaviy qishloq xo'jaligi monitoringi texnologiyalari	
	Qishloq xo'jaligida resurslardan samarali foydalanish va ekologik xavfsizlik asoslari	
	A2.02.5-Zamonaviy agrotexnologiyalarni joriy etish va tajriba- sinov ishlarini olib borish	Mehnat harakatlari:
1. Yangi ekin navlari va agrotexnologiyalarni sinov maydonchalarida sinash		
2. Tajriba natijalarini tahlil qilish va ularni ishlab chiqarishni yo'lga qo'yish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish		
3. Zamonaviy uskunalar va texnologiyalarni sinovdan o'tkazish		
4. Tajriba-sinov jarayonlarini hujjatlashtirish va hisobotlar tayyorlash		
Ko'nikmalar:		
Tajriba-sinov ishlarini rejalashtirish va o'tkazish		
Ma'lumotlarni statistik tahlil qilish va sharhlash		
Zamonaviy qishloq xo'jaligi uskunalaridan foydalanish va ularni sozlash		

		Tajriba ma'lumotlarini hujjatlashtirish va hisobot shakllantirish
		Innovatsion yondashuvlarni ishlab chiqish va ularni amaliyotga joriy etish
		Xalqaro tajribalar va ilmiy tadqiqotlarni o'rganish va mahalliy sharoitlarga moslashtirish
		Bilimlar:
		Statistik tahlil usullari va qishloq xo'jaligi tajribalarini loyihalash asoslari
		Zamonaviy qishloq xo'jaligi texnologiyalari
		Qishloq xo'jaligida raqamli texnologiyalar va avtomatlashtirish tizimlari
		Qishloq xo'jaligi tajribalarini hujjatlashtirish va hisobot tuzish tartibi
		Qishloq xo'jaligida innovatsiyalarni joriy etish va baholash usullari
		Mehnatni muhofaza qilish qoidalari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Tajriba-sinov ishlarining sifati va natijalarining ishonchliligi uchun to'liq mas'uliyat
Texnik va/yoki texnologik talab		Tuproqning kimyoviy va fizik xususiyatlarini aniqlash uchun portativ va statsionar tahlil asboblardan foydalanish

Kasbning nomi:	Bog'dorchilik bo'yicha texnik-agronom	
Mashg'ulot nomining kodi:	31421	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Qishloq xo'jaligi, agronomiya, tuproqshunoslik yoki o'simlikshunoslik sohasida kamida 1 yillik umumiy ish staji	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<ul style="list-style-type: none"> – ochiq havoda (dalalarda, issiqxonalarda) va ba'zan qurg'oqchil yoki og'ir iqlim sharoitlarida ishlashga qarshi tibbiy cheklovlar mavjud emasligi; – resurslardan oqilona foydalanish; – stressga chidamlilik va moslashuvchanlik; – tashabbuskorlik va natijaga yo'naltirilganlik; – jamoa bilan ishlash va ish jarayonini muvofiqlashtirish 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	–	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	–	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi	Kasbning nomi
	2	Bog'bon
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
B1.5- Meva va rezavor meva o'simliklarini parvarishlash, oziqlantirish	O'qitish natijalari	
	Mehnat harakatlari:	
	1. Meva va rezavor meva o'simliklarini parvarishlash	
	2. Meva va rezavor mevalarni saqlanayotgan xonalarda gigiyena talablarini ta'minlash	
	3. Meva va rezavor meva o'simliklarini kasalliklarini keltirib chiqaruvchi omillarni bartaraf etish	
	4. Meva va rezavor meva o'simliklarini mexanizatsiyalashgan tizimlarini nazorat etish	
	Ko'nikmalar:	
	Meva va rezavor meva o'simliklarini belgilangan tartib qoidalarga muvofiq parvarishlash	
	Gigiyena talablariga qat'iy amal qilish va mikroiklimni tahlil qilish	
	Ko'chat yetishtirish va parvarishlashning mexanizatsiyalashgan tizimlari bilan ishlash	
Mevachilikda foydalaniladigan anjomlar bilan samarali ishlash		

		<p>Bilimlar:</p> <p>Meva va rezavor meva o'simliklarini parvarishlashning qoidalari</p> <p>Meva va rezavor mevalar saqlanayotgan xonalarga qo'yiladigan sanitariya va gigiyena talablari</p> <p>Ko'chat yetishtirish va parvarishlashning mexanizatsiyalashgan tizimlari</p> <p>Bog'dorchilikda foydalaniladigan anjomlar va uskunalardan foydalanish talablari</p> <p>Meva va rezavor mevalarni tozalash va yuvish tartibi</p> <p>Bog'dorchilik texnikalari bilan ishlashda texnika xavfsizligi va mehnatni muhofaza qilish qoidalari</p>
	B1.02.5- Meva va rezavor meva o'simliklarini yetishtirish	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Meva va rezavor meva o'simliklarini yetishtirishda o'g'itlash hisobini yuritish</p> <p>2. Meva va rezavor meva o'simliklarini yetishtirishda organik o'g'it sifatini baholash</p> <p>3. Meva va rezavor meva o'simliklarini yetishtirishda maxsus texnika va uskunalarda foydalanish</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Meva va rezavor meva navlarni parvarishlashda, ularni yoshiga, naviga va mahsuldorligidan kelib chiqadigan texnologik talablariga qarab parvarishlash texnologiyasini ishlab chiqish</p> <p>Meva va rezavor meva o'simliklarini o'z vaqtida, ilmiy asoslangan me'yorlar asosida yetishtirish</p> <p>Meva va rezavor mevalarni tayyorlash va qayta ishlash tamoyillariga amal qilish, ishlarni tashkillashtirish, qo'llaniladigan texnik vositalarning texnologik parametrlarini sozlash</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Meva va rezavor meva o'simliklarini yetishtirishda navga xos me'yoriy talablar</p> <p>Meva va rezavor mevalarni qayta ishlash texnologiyasi</p> <p>Meva va rezavor meva o'simliklarini yetishtirishda turlar va navlar tasnifi</p>
	B1.03.5-Meva va rezavor meva bog'larining hosildorligi hisobini yuritish	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Meva va rezavor meva bog'larining hisobini yuritish</p> <p>2. Yangi barpo qilingan meva va rezavor meva bog'larining hosildorligini hisobga olish</p> <p>3. Meva va rezavor mevalarni guruhlarga taqsimlash</p> <p>4. Meva va rezavor meva bog'larini yaratish</p> <p>5. Yangi barpo qilingan meva va rezavor meva bog'larining hosildorligini oshirish</p>

		Ko'nikmalar:	
		Meva va rezavor meva bog'larining hisobini yuritishning jadval usullarini qo'llash va jurnallarini yuritish	
		Meva va rezavor meva bog'larining hosildorligini hisobga olishda kirim va chiqimni hisobga olish, chiqim sabablarini tahlil qilish	
		Meva va rezavor meva bog'larining hosildorligini hisobga olishda texnologik guruhlarini shakllantirish, meva va rezavor mevalarni guruhlarga taqsimlash	
		Meva va rezavor meva bog'larining hosilini joydan joyga o'tkazish va tashish	
		Meva va rezavor meva bog'larining hosilini joydan joyga o'tkazish va tashishda sanitariya talablariga amal qilish	
		Bilimlar:	
		Meva va rezavor mevalarni identifikatsiya va fiksatsiya qilish talablari	
		Meva va rezavor mevalar hosilini hisobini yuritish usullari	
		Meva va rezavor meva bog'larining hosilini shakllantirish talablari	
		Meva va rezavor mevalar saqlanadigan bino, inshootlarning gigiyenik hamda texnologik parametrlari	
		Meva va rezavor mevalarni tashqi muhitga moslashishi va texnologik zararlardan himoyalash usullari	
		Meva va rezavor mevalarni hosildorligini o'rganish, mevalarni turli zararlanshlardan himoya qilish usullari	
		Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Meva va rezavor mevalarni hosili zararsiz yig'ib olinishi uchun javobgarlik
		B2.5- Meva va rezavor mevalarni ko'paytirish	B2.01.5- Meva va rezavor mevalarni tur va navlarini ko'paytirish
1. Meva va rezavor mevalarni ko'paytirishda urug'idan ekish va payvandlash hisobini yuritish			
2. Meva va rezavor mevalarni ko'paytirishda ishtirok etish			
Ko'nikmalar:			
Meva va rezavor mevalarni ko'paytirishda urug'idan ekish va payvandlash			
Meva va rezavor mevalarni ko'paytirishda urug'idan ekishda urug'larni saqlash			
Yangi yorib chiqqan urug'larni parvarishlash, texnologik parametrlarga mos ravishda saralash			
Bilimlar:			
Meva va rezavor mevalarni ko'paytirish tamoyillari			
Meva va rezavor mevalarning urug'larini saqlashqa qo'yilgan talablar va parvarishlash asoslari			
Meva va rezavor mevalarning anatomiyasi, morfologiyasi, fiziologiyasi, sanitariyasi va gigiyena asoslari			

	B2.02.5- Meva va rezavor mevalarni navlarini yaxshilash	Mehnat harakatlari:
		1. Meva va rezavor mevalar navlarini tanlash va saralash
		2. Meva va rezavor mevalar navlarini ko'paytirish
		Ko'nikmalar:
		Seleksion uslublarga muvofiq meva va rezavor mevalarni tanlash va saralash
		Navi va yuqori mahsuldor mevalar va uzumlarni guruhlarga ajratish
		Meva va rezavor mevalarni ko'paytirishda payvandlash usullarini samarali qo'llash
		Navlarning qimmatli genofondini saqlash
		Meva va rezavor mevalarni ko'paytirishda payvandning o'sish-rivojlanish dinamikasini aniqlash
		Navlarning mahsuldorligini aniqlash va umumiy holatini baholash
		Bilimlar:
		Meva va rezavor meva o'simliklar genetikasi
		Meva va rezavor meva o'simliklarining navlarini tanlash va saralash usullari
		Meva va rezavor meva o'simliklarini ko'paytirishning zamonaviy usullari
		Meva va rezavor meva ko'chatlarining normal parametrlari
Meva va rezavor mevalarining mahsuldorligi, sifat va miqdoriy ko'rsatkichlari		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Meva va rezavor meva ko'chatlarining rivojlanishi uchun javobgarlik	
	2. Urug'lantirish natijalarini hisobga olish va rasmiylashtirish uchun mas'uliyat	
B3.5- Meva va rezavor mevalarni rivojlanishiga qarab saralash	B3.01.5- Meva va rezavor mevalarining o'sish va rivojlanish hisobini yuritish, mahsuldorligini oshirish	Mehnat harakatlari:
		1. Meva va rezavor mevalarining o'sishi va rivojlanishini kuzatish
		2. Meva va rezavor mevalarining hisobini yuritish
		3. Meva va rezavor mevalarining mahsuldorligini oshirish
		Ko'nikmalar:
		Mahsulot sifatini va miqdor ko'rsatkichlarini baholash va nazorat qilish
		Meva va rezavor mevalarini kuzatish va tahlil qilish
		Meva va rezavor mevalarining mahsuldor nav guruhlari tashkil etish
		Bilimlar:
		Meva va rezavor mevalarining mahsuldor navlarini ko'paytirish texnologiyasi
		Meva va rezavor meva mahsulotlarini sifat darajasi va miqdorini aniqlash usullari
Meva va rezavor mevalarni mahsuldorlik jihatlari		

	B3.02.5-Meva va rezavor meva mahsulotlarini saralash	Mehnat harakatlari:
		1. Meva va rezavor meva mahsulotlarini texnologik guruhlarga ajratish
		2. Meva va rezavor meva mahsulotlarini saqlanadigan joylarni tayyorlash
		Ko'nikmalar:
		Meva va rezavor mevalar mahsuldorligini oshirish, mahsuldorlikning zarur parametrlarini shakllantirish
		Meva va rezavor meva mahsulotlarini saralash
		Meva va rezavor meva mahsulotlarini saqlanadigan joylarini texnologik parametrlarini hisoblash
		Ishlab chiqarishning texnologik xaritalarini tuzish
		Bilimlar:
		Meva va rezavor meva mahsulotlarini saralash tartibi
		Meva va rezavor meva mahsulotlarini biologik va xo'jalik xususiyatlari
	Meva va rezavor meva mahsulotlar sifatini oshirish usullari	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	
2. Meva va rezavor mevalarning rivojlanish darajasini to'g'ri baholash uchun javobgarlikni o'z zimmasiga olish.		
B4.5- Meva va rezavor mevalarni payvandlash va nazorat qilish	B4.01.5- Payvandlash muddati kelgan ko'chatlarni aniqlash va nazorat qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Ko'chatlarni payvandlashni ko'chat po'sti yordamida aniqlash
		2. Ko'chatlarni payvandlashni morfologik belgilar yordamida aniqlash
		3. Ko'chatlarni payvandlashni aniqlash va nazorat qilish
		4. Ma'lumotlarni hujjatlashtirish va hisobot yuritish
		Ko'nikmalar:
		Payvandlash muddati kelgan ko'chatlarni belgi-xususiyatlariga ko'ra tekshirish
		Epidemiologik ma'lumotlarni tahlil qilish
		Payvandlashda vizual baholash davomida xavfsizlik qoidalariga rioya qilish
		Bilimlar:
		Payvandlash muddati kelgan ko'chatlarda yuz beruvchi tashqi belgilar
Vizual baholash va diagnostika usullari		
Payvandlash muddati kelgan ko'chatlar bilan ishlashda sanitariya-agrotexnologik talablar		

	B4.02.5-Meva va rezavor meva ko'chatlarini payvandlash	Mehnat harakatlari:
		1. Meva va rezavor meva ko'chatlarni payvandlash
		2. Ko'chatlarni payvandlashda fano-servikal urug'lantirish usulidan foydalanish
		Ko'nikmalar:
		Ko'chatlarni payvandlashda foydalaniladigan asbob-uskunalarni tayyor holga keltirish
		Ko'chatlarni payvandlashda o'simlik organlarining morfa-fiziologik xususiyatlarini baholash
		Payvand ust unuvchanligi va sifatini mikroskopda tekshirish
		Natijalarni elektron shaklida qayd etish
		Bilimlar:
		Meva va rezavor meva ko'chatlarining morfa-fiziologiyasi
		Gigiyena va sanitariya talablari
		Payvand-ust unuvchanligi va sifatini mikroskopda tekshirish talablari
		Ko'chatlarni payvandlashda unuvchanlik dinamikasi
	Mas'uliyat va mustaqillik:	
1. Jarayonlarini sifatli va belgilangan agrotexnik talablar asosida bajarilishi uchun mas'ul bo'lish, ,		
2. Ish jarayonida mustaqil ravishda payvandlash usullarini tanlash		
3. Natijalarni baholash va aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etish choralarini ko'rish		
Texnik va/yoki texnologik talab	Elektr yoki akkumulyatorli burama qaychi, suv purkagichlar, mini-traktorlar hamda motokultivatorlar	

Kasbning nomi:	Dala ekinlarini yetishtirish bo'yicha texnik-agronom	
Mashg'ulot nomining kodi:	31421	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Qishloq xo'jaligi, agronomiya, tuproqshunoslik yoki o'simlikshunoslik sohasida kamida 1 yillik umumiy ish staji	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<ul style="list-style-type: none"> – ochiq havoda (dalalarda, issiqxonalarda) va ba'zan qurg'oqchil yoki og'ir iqlim sharoitlarida ishlashga qarshi tibbiy cheklovlar mavjud emasligi; – resurslardan oqilona foydalanish; – stressga chidamlilik va moslashuvchanlik; – tashabbuskorlik va natijaga yo'naltirilganlik; – jamoa bilan ishlash va ish jarayonini muvofiqlashtirish 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	–	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	–	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi	Kasbning nomi
	5	Agronom (o'rta malakali)
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
D1.5- Dala ekinlarini yetishtirish	D1.01.5- Dala ekinlarini yetishtirishni texnologik xaritalarga muvofiq tashkil etish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Dala ishlarini bajarishning ishchi reja-grafiklarini ishlab chiqish
		2. Xo'jalik va bo'limlarda dala ekinlarini yetishtirishni tashkil etish uchun topshiriqlarni maxsus reja-grafikka muvofiq ishlab chiqish
		3. Xo'jalikning ishchilariga ishlab chiqarish topshiriqlarini bajarish bo'yicha yo'riqnoma berish
		4. Texnologik jarayonlarni bajarish sifatini nazorat qilish va aniqlangan nuqson va kamchiliklarni bartaraf etish
		5. Hujjatlarni rasmiylashtirish va hisobotlarni tuzish
		Ko'nikmalar:
Texnologik jarayonlarni o'tkazishning ketma-ketligi va taqvim bo'yicha muddatlarini amaldagi ob-havo sharoitlarini hisobga olgan holda belgilash		

		Texnologik xarita asosida har bir texnologik tadbir bo'yicha ishlarning umumiy hajmini bajarish uchun ishlab chiqarish vositalari va ishchi kuchiga bo'lgan ehtiyojni aniqlash
		Bo'limlarda faoliyat yurituvchi ishchi xodimlar uchun bir smenada bajarish lozim bo'lgan ish turlari va hajmini aniqlash
		Xo'jalik ishchilariga topshiriqlar va ularni bajarish bo'yicha aniq yo'riqnomalar berish
		Texnologik jarayonlar sifatini nazorat qilish
		Texnologik tadbirni bajarish uchun tuproqqa ishlov berish va ekish agregatlarini texnik tartibga solish
		Bilimlar:
		Dala ekinlarini ochiq dalada va g'o'za qator orasiga yetishtirish texnologiyalari
		Dala ekinlarni yetishtirish bo'yicha texnologik tadbir o'tkazishning eng maqbul muddatlari
		Qishloq xo'jaligi mexanizatsiyalashtirilgan va qo'l mehnati uchun smenalik ishlash me'yorlari
		Texnologik jarayonlarni texnologik xaritalarga, GOSTlar va reglamentlarga muvofiq holda bajarishning sifatiga qo'yiladigan talablari
		Texnologik jarayonlar sifatini nazorat qilish usullari
		Texnologik jarayonlarni amalga oshirish uchun mashina va mexanizmlardan foydalanishga qo'yilgan talablar
		Mehnatni muhofaza qilish qoidalari
	D1.02.5- Vegetatsiya davomida o'simliklarning rivojlanish jarayonini nazorat qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Dala ekinlarining vegetatsiya davri davomida o'simliklar rivojlanishini nazorat qilish dasturini ishlab chiqish
		2. O'simliklar rivojlanishining fenologik fazalarini aniqlash asosida texnologik tadbirlar o'tkazishning taqvim bo'yicha muddatlarini belgilash
		3. Dala ekinlarining holati, stress sharoitiga chidamliligi, barqaror o'sishini oshirish uchun baholash
		4. Vegetatsiya davri davomida dala ekinlarning qator oralariga ishlov berishni nazorat qilish
		5. Dala ekinlarni sug'orish muddati va me'yorlarini aniqlash, sug'orishda suv va resurstejamkor texnologiyalarni qo'llash va monitoring o'tkazish
		6. O'simliklarni begona o'tlardan himoya qilish tizimini takomillashtirish uchun begona o'tlarning turlari bo'yicha tarkibi va ekin maydonlarining begona o'tlar bilan qoplanganlik darajasi, tuproqda begona o'tlar urug'larining zaxirasini aniqlash

		7. O'simliklarni zararkunandalardan himoya qilish tizimini takomillashtirish maqsadida zararkunandalar turlari bo'yicha tarkibi, ularning populyatsiyalarining zichligi, zararlilik va o'simliklarga ziyon keltirish darajasini aniqlash
		8. O'g'itlarni qo'llash tizimini takomillashtirish maqsadida o'simliklarni majmuaviy holda tashxislash
		9. Vegetatsiya davri davomida o'simliklarning rivojlanishini nazorat qilish jarayonida olingan natijalarni qayta ishlash va tahlil qilish
		10. Tahlil asosida o'simlikchilikda texnologik jarayonlarni taqsimlash bo'yicha takliflarni ishlab chiqish
		Ko'nikmalar:
		Dala ekinlarning holati, ekin maydonlarining fitosanitariya holati, tuproq holatini nazorat qilish
		Vegetatsiya davri davomida o'simliklarning rivojlanishini nazorat qilishning eng maqbul muddatlarini aniqlash
		O'simliklarning morfologik belgilarini tahlil qilish asosida rivojlanishining fenologik fazalarini aniqlash
		Dala ekinlarining hosilni yig'ib olishga tayyorligini tahlil qilish
		Yig'im-terim ishlarini rejalashtirish uchun hosilni yig'ib olishdan oldin dala ekinlarining hosildorligini aniqlash
		Dala ekinlarining holatini baholashning sifat va miqdor usullaridan foydalanish
		Madaniy o'simliklar va begona o'tlarning guruhlari va turlarini ularning holati va tashqi belgilariga ko'ra identifikatsiyalash
		Dala ekinlarning begona o'tlar bilan qoplanganlik darajasini vizual va miqdoriy usullar bilan aniqlash
		Dala ekinlarning zararkunandalar va kasallik bilan zararlanganligini identifikatsiyalash
		Zararkunandalar va kasalliklarning tarqalganlik darajasi, zararlilik va ziyon keltirganlik darajasini aniqlash
		Dala sharoitida tuproqni va o'simliklarni tashxislashda maxsus uskunalardan foydalanish
		Bilimlar:
		Qishloq xo'jaligi o'simliklarning holati, tashqi muhit omillarining ta'siri va o'tkazilayotgan agrotexnik tadbirlar o'rtasidagi sabab-oqibat-aloqa bog'lanishlari
		Dalalar tarixi to'g'risida ma'lumotlarning elektron bazasini yuritish tartibi
		Rivojlanishning turli fazalarida o'simliklar rivojining fenologik fazalari va o'simliklarning morfologik belgilari

		Dala ekinlarning yig'im terim ishlarini o'tkazish jarayonida rivojlanish fazalari
		Dala ekinlarning yetilish davridagi o'ziga xos biologik xususiyatlari
		Ekinlarning umumiy holati, dalada unib chiqqanlik holati, turishining siyrakligi (zichligi), kuzgi va ko'p yillik ekinlar qishlashining umumiy holatini aniqlashning vizual va miqdoriy usullari
		Madaniy va begona o'simliklarning morfologik belgilari
		Dala ekinlari maydonlarida begona o'tlar o'sish-rivojlanish xususiyatlari
		Dala ekinlarining zararkunanda va kasalliklari, ularning zarar keltirish darajasi
		Dala ekinlarining begona o'tlar, kasalliklar va zararkunandalarining hisobini olish usullari
		O'simliklarning rivojlanishi jarayonida olingan ma'lumotlarni qayta ishlash va tahlil qilish tartibi
		Mehnatni muhofaza qilish qoidalari
		Mas'uliyat va mustaqillik:
2. Zarurat tug'ilganda, muammolarni bartaraf etish bo'yicha mustaqil qarorlar qabul qilish		
D2.5- Urug' ekish	D2.01.5- Yerni ekishga tayyorlash	Mehnat harakatlari:
		1. Kuzgi dala ekinlari uchun yerni ekishga tayyorlash
		2. Bahorgi dala ekinlari uchun yerni ekishga tayyorlash
		3. Dala ekinlarini takroriy ekin sifatida yetishtirish uchun yerni ekishga tayyorlash
		Ko'nikmalar:
		Dala ekinlari uchun yerga asosiy ishlov berish agregatlarini tanlash va ishga tayyorlash
		Ekishdan oldin tuproqqa begona o'tlarga qarshi gerbitsid qo'llash
		Bilimlar:
	Donli ekinlar uchun yerga asosiy ishlov berish usullari, muddatlari, me'yorlari	
	Ekishdan oldin tuproqqa begona o'tlarga qarshi qo'llaniladigan gerbitsid turlari	
	D2.02.5- Urug'ni ekishga tayyorlash	Mehnat harakatlari:
		1. Urug'larni ekishdan oldin dorilash
		2. Urug'larni turli zararlanishga qarshi qo'shimcha dorilash
		Ko'nikmalar:
Urug'larni ekishdan oldin dorilash jarayonida maxsus beton va plyonkali hovuzchalardan foydalanish		
Urug'larni dorilash jarayonida ishlatiladigan turli preparatlar va asbob-uskunalardan foydalanish		

		Bilimlar:
		Urug'larni ekishdan oldin dorilash usullari, muddatlari va me'yorlari
		Urug'larni ekishdan oldin dorilash jarayonida ishlatiladigan preparatlar, asbob-uskunalarining turlari va ulardan foydalanish tartibi
	D2.02.5- Urug'ni ekish	Mehnat harakatlari:
		1. Urug'larni maxsus maydonchalardan mashinalarga yuklash
		2. Urug'larni don seyalkalariga solish, ekish agregatlarini rostdash
		3. Urug'larni ekish
		Ko'nikmalar:
		Urug'larni mashinalarga ortish va seyalkalarga solish va ekish
		Urug'larni mashinalarga ortish va seyalkalarga solish va ekish jarayonida foydalaniladigan texnika va agregat turlaridan foydalanish
	Bilimlar:	
	Urug'ni ekish jarayonini amalga oshirish uchun maqbul ekish chuqurligi, tuproq namligi, ekish usuli, me'yori va muddatlari	
	Urug' ekish jarayonida foydalaniladigan texnika va agregat turlari hamda ulardan foydalanish tartibi	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. O'z harakatlari va ish natijalari uchun javobgarlik
D3.5- Ekinlarni parvarishlash	D3.01.5- Qatqaloqqa qarshi kurash	Mehnat harakatlari:
		1. Qatqaloqqa qarshi kurashish uchun zarur texnikalarni ishga tayyorlash
		2. Maysalanish davrida qatqaloqqa qarshi boronalash
		Ko'nikmalar:
		Qatqaloqqa qarshi kurashish uchun zarur texnikalarni sozlash va ulardan samarali foydalanish
		Maysalanish davrida qatqaloqqa qarshi sifatli boronalash
		Bilimlar:
	Qatqaloq hosil bo'lish sabablari, unga qarshi kurashish va oldini olish tadbirlari	
	Qatqaloqqa qarshi kurashish muddatlari, usullari va texnologiyasi	
	D3.02.5- Yaganalash	Mehnat harakatlari:
		1. Ekin maydonlarida qiyg'os unib chiqqan ko'chatlarni yaganalash
2. Ekin maydonlaridagi ko'chatlarni qo'lda yaganalash		
Ko'nikmalar:		
Turli ekish usullari bo'yicha ko'chatlarni yaganalash Yaganalashda haqiqiy ko'chat qalinligini belgilash		
Bilimlar:		

		Turli ekish usullari bo'yicha ko'chatlarni yaganalash tartibi
		Navlar bo'yicha yaganalash usullari va tartibi
		Ekish muddatlariga qarab yaganalashni o'tkazish jarayonini tashkil etish tartibi
	D3.03.5-Qator oralariga ishlov berish	Mehnat harakatlari:
		1. Dala ekinlari qator oralarini yumshatish
		2. Dala ekinlari qator oralarini chuqur yumshatish
		Ko'nikmalar:
		Dala ekinlari qator oralariga ishlov berishda texnikalardan foydalanish
		Dala ekinlari qator oralariga ishlov berishning zamonaviy usullaridan foydalanish
		Dala ekinlari qator oralariga ishlov berish
		Bilimlar:
		Dala ekinlari qator oralariga ishlov berishning ahamiyati
		Dala ekinlar qator oralariga ishlov berish soni va muddatlari, turlari, usullari
	Dala ekinlar qator oralariga ishlov berishni o'tkazish texnologiyasi	
	D3.04.5-Ekinlarni o'g'itlar bilan oziqlantirish	Mehnat harakatlari:
		1. O'g'itlarning qo'llaniladigan ishchi miqdorini tayyorlash
		2. O'g'itlar bilan oziqlantirish uchun kerakli texnika va asbob-uskunalarni sozlash
		3. O'simliklarni o'g'itlar bilan oziqlantirish
		Ko'nikmalar:
		O'g'itlar bilan oziqlantirish uchun kerakli miqdorni tayyorlash
		O'g'itlar bilan oziqlantirishda texnika va asbob-uskunalardan foydalanish
O'g'itlar bilan oziqlantirishni samarali amalga oshirish		
Bilimlar:		
O'g'itlar bilan oziqlantirishning ahamiyati		
O'g'itlar bilan oziqlantirish muddatlari		
O'g'itlar bilan oziqlantirish usullari va me'yorlari		
O'g'itlar bilan oziqlantirish texnologiyasi		
D3.05.5-Ekinlarni sug'orish	Mehnat harakatlari:	
	1. Dala ekinlarini sug'orish	
	2. Keng qatorlab ekiladigan dala ekinlari uchun dalani sug'orishga tayyorlash	
	3. Sug'orish texnikalarini rostlash va ishga tayyorlash	
	4. Keng qatorlab ekiladigan dala ekinlarni sug'orish	
	Ko'nikmalar:	
Dala ekinlarning holatiga qarab suvga bo'lgan ehtiyojini aniqlash		

		Dala ekinlarni sug'orish muddati, me'yorlari va usullarini belgilash
		Dala ekinlarni sug'orishda zarur texnika va uskunalardan samarali foydalanish
		Dala ekinlarni sug'orish jarayonini xavfsiz tashkil etish
		Bilimlar:
		Dala ekinlarning biologik jihatdan namlikka talabi
		Dala ekinlarni sug'orish muddatlari, usullari va me'yori
		Dala ekinlarni sug'orishda foydalaniladigan inshoot, texnika va asbob-uskuna turlari va ishlash tamoyillari
		Dala ekinlarni sug'orish texnologiyasi
	D3.06.5- Stimulyatorlarni qo'llash	Mehnat harakatlari:
		1. Biologik preparatning ishchi eritmalarini tayyorlash
		2. Biologik preparatlarni qo'llashda ishlatiladigan asbob-uskuna va texnikalarni sozlash
		3. Dala ekinlarida biologik preparatlarni qo'llash
		Ko'nikmalar:
		Dala ekinlari holatiga qarab maqbul biologik preparatlarni tanlash
		Dala ekinlari turi va holatiga biologik preparatlarni qo'llash muddatlari, usullari va me'yori belgilash
		Dala ekinlarida biologik preparatlarni qo'llashda zamonaviy asbob-uskuna va texnikalardan foydalanish
		Dala ekinlarda biologik preparatlarni qo'llash tadbirini amalga oshirish
		Bilimlar:
		Dala ekinlarida qo'llaniladigan biologik preparatlar turlari va ularning tavsifi
		Dala ekinlarida biologik preparatlarni qo'llash muddatlari, usullari va me'yori
		Dala ekinlarda biologik preparatlarni qo'llashda ishlatiladigan asbob-uskunalar, texnikalar va ularning ishlash tamoyillari
		Dala ekinlarda biologik preparatlarni qo'llash jarayonini tashkil etish tartibi va texnologiyasi
	D3.07.5-Dala ekinlarini kasallik va zararkunandalardan himoya qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Dala ekinlarni kasallik va zararkunandalardan himoya qilishda ishlatiladigan kimyoviy preparatlarning ishchi eritmalarini tayyorlash
		2. Dala ekinlarni kasallik va zararkunandalardan himoya qilishda ishlatiladigan asbob-uskunalar va texnikalarni ishga tayyorlash, biologik kurash vositalarini tayyorlash

		<p>3. Dala ekinlarni kasallik va zararkunandalardan kimyoviy himoya qilishda ishlatiladigan preparatlarni qo'llash</p> <p>4. Dala ekinlarni kasallik va zararkunandalardan himoya qilishda biologik kurash vositalarini qo'llash</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Dala ekinlari dalasidagi kasallik va zararkunandalar hisobga olish, zararlanish darajasini aniqlash</p> <p>Kasallik va zararkunandalarga qarshi ishlatiladigan kimyoviy preparatlarning ishchi eritmalarini va biologik vositalarni tayyorlash</p> <p>Kasallik va zararkunandalarga qarshi kurashda ishlatiladigan asbob-uskunalar va texnikalarni ishga tayyorlash</p> <p>Kasallik va zararkunandalarga qarshi preparatlarni purkash, biologik vositalarni qo'llash</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Dala ekinlari dalasidagi kasallik va zararkunandalarni hisobga olish, zararlanish darajasini aniqlash usullari</p> <p>Kasallik va zararkunandalarning biologiyasi va ularga qarshi kurashish chora-tadbirlari</p> <p>Kasallik va zararkunandalarga qarshi ishlatiladigan kimyoviy preparatlarning ishchi eritmalarini va biologik vositalarni tayyorlash texnologiyasi</p>
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ish natijalari uchun javobgarlik
D4.5-Hosilni yig'ish	D4.01.5-Dala ekinlari hosilini yig'ishga tayyorgarlik ko'rish va yig'ish	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Dalani hosil yig'ishga tayyorlash</p> <p>2. Urug'chilik dalalarini hosil yig'ishga tayyorlash</p> <p>3. Hosil yig'ish kombaynlari va texnikalarini ishga tayyorlash</p> <p>4. Hosilni yig'ish</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Ekin turlari va yetishtirish maqsadiga qarab dalani hosil yig'ishga tayyorlash</p> <p>Urug'chilik dalalarini hosil yig'ishga tayyorlash</p> <p>Hosil yig'ish kombaynlari va texnikalaridan foydalanish</p> <p>Hosil yig'ish tadbirlarini o'z vaqtida sifatli o'tkazish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Kuzgi muddatda ekilgan dala ekinlari hosilini yig'ish texnologiyasi</p> <p>Bahorgi muddatda ekilgan dala ekinlari hosilini yig'ish texnologiyasi</p> <p>Lalmi yerlarda yetishtirilgan dala ekinlari hosilini yig'ish texnologiyasi</p>

		Takroriy ekin sifatida ekilgan dala ekinlari hosilini yig'ish texnologiyasi
		Ko'p o'rimli dala ekinlari hosilini yig'ish texnologiyasi
		Sabzavot sifatida va konserva tayyorlash uchun ishlatiladigan ayrim dala ekinlari dumbul pishgan mevalarini yig'ish texnologiyasi
		Dala ekinlari dalalarini hosil yig'ishga tayyorlash tartibi hamda foydalaniladigan kombaynlar, texnikalar, asbob-uskunalar turlari va ularning ishlash tamoyillari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Dala ekinlari hosilini yig'ishtirishda to'liq mas'uliyat
D5.5-Kuzgi-qishki tadbirlarni amalga oshirish	D5.01.5-Kuzgi shudgor ostiga mineral va organik o'g'itlarni qo'llash	Mehnat harakatlari:
		1. Mineral va organik o'g'itlarni tayyorlash
		2. Shudgor ostiga mineral va organik o'g'itlarni solish
		Ko'nikmalar:
		Mineral va organik o'g'it turlarini tanlash va maydon birligiga mos miqdorini belgilash
		Shudgorlashdan oldin yerga mineral va organik o'g'itlarni belgilangan tartibda solish
		Bilimlar:
		Kuzgi shudgorlashda qo'llaniladigan mineral va organik o'g'itlarning turlari, xususiyatlari, qo'llash me'yorlari
	Mineral va organik o'g'itlarni tayyorlash va qo'llash tartibi	
	D5.02.5-Kuzgi shudgorlash	Mehnat harakatlari:
		1. Shudgorlash texnikalarini ishga tayyorlash
		2. Shudgorlash agrotadbirlarini o'tkazish
		Ko'nikmalar:
		Shudgorlash texnikalarini sozlash va ulardan samarali foydalanish
		Shudgorlash agrotadbirlarini o'tkazishda mehnatni muhofaza qilish qoidalariga rioya qilish
		Bilimlar:
		Ekin turlari va yetishtirish maqsadiga qarab shudgorlash muddati, shudgor chuqurligi, shudgorlash texnologiyasi
	Mintaqalar va hududlarning tuproq-iqlim sharoiti	
D5.03.5-Sho'r yuvish, yaxob berish, ariq va zovurlarni tozalash	Mehnat harakatlari:	
	1. Sho'r yuvish va yaxob berish uchun yerni tayyorlash	
	2. Ariq va zovurlarni tozalash	
	Ko'nikmalar:	
	Sho'r yuvish, yaxob berish uchun yerni, ariq va zovurlarni tayyorlash	
	Sho'r yuvish, yaxob berish tadbirlarini xavfsizlik talablariga muvofiq o'tkazish	

		Bilimlar:
		Sho'r yuvish, yaxob berish muddatlari, me'yorlari
		Sho'r yuvish, yaxob berish uchun yerni, ariq va zovurlarni tayyorlash tartibi
	Sho'r yuvish, yaxob berish tadbirlarini tashkil etish va o'tkazish tartibi	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ish natijalari uchun to'liq javobgarlik
	2. Zarurat tug'ilganda, muammolarni bartaraf etish bo'yicha mustaqil qarorlar qabul qilish	
Texnik va/yoki texnologik talab		Sho'r yuvish va yaxob berish asbop-uskunalarini sozlash

Kasbning nomi:	Dorivor o'simliklar bo'yicha agronom	
Mashg'ulot nomining kodi:	31421	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talabalar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Qishloq xo'jaligi, agronomiya, tuproqshunoslik yoki o'simlikshunoslik sohasida kamida 1 yillik umumiy ish staji	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<ul style="list-style-type: none"> – ochiq havoda (dalalarda, issiqxonalarda) va ba'zan qurg'oqchil yoki og'ir iqlim sharoitlarida ishlashga qarshi tibbiy cheklovlar mavjud emasligi; – resurslardan oqilona foydalanish; – stressga chidamlilik va moslashuvchanlik; – tashabbuskorlik va natijaga yo'naltirilganlik; – jamoa bilan ishlash va ish jarayonini muvofiqlashtirish 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	–	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	–	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi	Kasbning nomi
	5	Urug'chilik bo'yicha agronom
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
E1.5- Dorivor o'simlik yetishtirish asoslarini ishlab chiqish	E1.01.5- Madaniy va yovvoyi xolda o'suvchi dorivor o'simliklar, ularning bioekologiyasi, kimyoviy tarkibi va xalq xo'jaligidagi ahamiyatini ishlab chiqish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. O'zbekiston florasida tabiiy dorivor o'simlik turlarini tasniflash
		2. Madaniy dorivor o'simlik turlari bioekologiyasini asoslash
		3. Dorivor o'simliklarning shifobaxshlik xususiyatlari, dorivor va ziravor o'simlik turlarini o'rganish
		Ko'nikmalar:
		O'zbekiston florasida tabiiy dorivor o'simlik turlarini taksonomik birliklari va morfologik belgilarini ajratish
		Madaniy dorivor o'simlik turlarini hayotiy shakllari va bioekologik xususiyatlari bo'yicha guruhlariga ajratish
		Dorivor o'simlik tarkibidagi biologik faol moddalar hamda ularni shifobaxshlilik xususiyatlari bo'yicha guruhlariga ajratish
		Agrotexnik rejalarni ishlab chiqish va monitoring qilish
Sug'orish va o'g'itlash texnologiyalarini qo'llash		
Iqlim ma'lumotlarini tahlil qilish va prognoz qilish		

		Bilimlar:
		O'zbekiston florasida tabiiy dorivor o'simlik turlari
		Madaniy dorivor o'simliklar biologiyasi
		Dorivor o'simlik tarkibidagi biologik faol moddalar hamda ularning shifobaxshlik xususiyatlari
		Tuproqshunoslik asoslari va tuproqning kimyoviy-fizik xususiyatlari
		Iqlimshunoslik va uning o'simliklar o'sishiga ta'siri
		Mehnatni muhofaza qilish qoidalari
	E1.02.5- Dorivor o'simliklarni sanoat miqyosida yetishtirish asoslarini ishlab chiqish	Mehnat harakatlari:
		1. Dorivor o'simliklarni uy sharoiti va tomorqa yerlarda yetishtirish
		2. Dorivor o'simliklarni fermer va o'rmon xo'jaliklarida yetishtirish agrotexnikasini ishlab chiqish
		Ko'nikmalar:
		Tomorqa yerlarini tanlash va tayyorlash, dorivor o'simlik turlarini ekish muddatlari hamda usullarini belgilash
		Dorivor o'simliklarni parvarishlash agrotexnikasini ishlab chiqish
		Sug'orish tizimlaridan foydalanish
		O'simliklarning suv va ozuqa moddalariga bo'lgan ehtiyojini baholash
		Avtomatlashtirilgan sug'orish va o'g'itlash tizimlarini boshqarish
		Ekologik xavfsiz o'g'itlardan foydalanish va ularning ta'sirini kuzatish
		Bilimlar:
		Tomorqa yerlarini tanlash va tayyorlash, dorivor o'simlik turlarini ekish muddatlari va usullari
		O'simliklar fiziologiyasi va ularning ozuqa moddalariga ehtiyoji
Tuproqning kimyoviy va fizik xususiyatlari hamda o'g'itlarning ta'siri		
Sug'orish texnologiyalari		
Organik va mineral o'g'itlarning xususiyatlari va qo'llanilishi		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Dorivor o'simliklarni parvarishlash agrotexnikasini to'g'ri tanlashda to'liq mas'uliyat	
E2.5- Dorivor o'simliklarni yetishtirish	E2.01.5- Dorivor o'simliklar urug'chiligi, ko'chatchiligi, introduksiyasi va yetishtirish agrotexnikasini ishlab chiqish	Mehnat harakatlari:
		1. Dorivor o'simliklar urug'chilik bazasini shakllantirish
		2. Dorivor o'simliklar introduksiyasi asoslarini belgilash
		Ko'nikmalar:
		Dorivor o'simliklar urug'chiligi bazasini ketma-ketlikda shakllantirish
		Dorivor o'simliklar ko'chatxonalarida ko'chatlarni parvarishlash
Dorivor o'simliklarni yetishtirish		

		Bilimlar:	
		Urug'chilikda qo'llaniladigan asosiy usullar	
		Dorivor o'simliklar ko'chatxonalarida ko'chatlarni parvarishlash va yetishtirish tartibi	
			Introduksiya bo'yicha umumiy tasavvur va yetishtirish agrotexnikasi
	E2.02.5- Dorivor o'simliklar xom ashyolarini tayyorlash, quritish va saqlash hamda dastlabki qayta ishlash		Mehnat harakatlari:
			1. Dorivor o'simliklar xom ashyolarini tayyorlash
			2. Dorivor o'simliklar xom ashyolarini dastlabki qayta ishlash, ulardan namunalar olish va morfologik ko'rsatkichlari asosida tahlil qilish
			3. Dorivor o'simlik xom ashyolarini tovar holatga keltirish
			Ko'nikmalar:
			Dorivor o'simliklar xom ashyolarini ishlab chiqish
			Dorivor o'simliklar xom ashyolarini quritish va saqlash
			Dorivor o'simliklar xom ashyolaridan namunalar olish
			Dorivor o'simliklar xom ashyolarini qadoqlash
			Bilimlar:
			Dorivor o'simliklar xom ashyolarini tayyorlash tartibi
	Dorivor o'simliklar xom ashyolarini quritish va saqlash usullari		
	Dorivor o'simliklar xom ashyolarini dastlabki qayta ishlash talablari		
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Dorivor o'simliklar xom ashyolarini tayyorlashda mas'uliyat	
Texnik va/yoki texnologik talab		Mikroskoplar, zararkunandalar va kasalliklarni aniqlash uchun portativ PCR qurilmalari	

Kasbning nomi:	Kartoshkachilik bo'yicha agronom	
Mashg'ulot nomining kodi:	31421	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Qishloq xo'jaligi, agronomiya, tuproqshunoslik yoki o'simlikshunoslik sohasida kamida 1 yillik umumiy ish staji	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<ul style="list-style-type: none"> – ochiq havoda (dalalarda, issiqxonalarda) va ba'zan qurg'oqchil yoki og'ir iqlim sharoitlarida ishlashga qarshi tibbiy cheklovlar mavjud emasligi; – resurslardan oqilona foydalanish; – stressga chidamlilik va moslashuvchanlik; – tashabbuskorlik va natijaga yo'naltirilganlik; – jamoa bilan ishlash va ish jarayonini muvofiqlashtirish 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	–	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	–	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi	Kasbning nomi
	3	Agronom sabzavotchi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
F1.5-Yuqori sifatli kartoshka yetishtirish	F1.01.5-Sifatli urug' tanlash va sinovdan o'tkazish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Yuqori sifatli kartoshka urug'larini tanlash, sertifikatlangan yetkazib beruvchilardan olish va ularning nav xususiyatlarini tekshirish
		2. Urug'larni fitosanitariya sinovlaridan o'tkazish, kasallik va zararkunandalarga qarshi tekshirish
		3. Urug' sifatini baholash uchun dala sinovlarini o'tkazish, unib chiqish foizi va hosildorlik ko'rsatkichlarini tahlil qilish
		4. Tanlangan urug'larni saqlash sharoitlarini ta'minlash va ularni ekishga tayyorlash
		Ko'nikmalar:
		Kartoshka navlarini tanlash va ularning agroekologik sharoitlarga mosligini baholash
		Laboratoriya tekshiruv usullari bilan urug' sifatini tekshirish
		Fitosanitariya choralari amalga oshirish va kasallik belgilarni aniqlash
Urug' saqlash texnologiyalarini boshqarish va omborxonada sharoitlarini maqbullashtirish		

		Dala sinovlarini tashkil qilish va statistik ma'lumotlarni tahlil qilish
		Urug' ekish va sinov jarayonlarida qishloq xo'jaligi texnikasi va uskunalaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Kartoshka navlari hosildorlik va kasalliklarga chidamlilik xususiyatlari
		Urug'chilik bo'yicha xalqaro standartlar
		Kartoshka kasalliklari va zararkunandalarini aniqlash va oldini olish usullari
		Urug' sifatini baholash usullari
		Tuproq va iqlim sharoitlarining kartoshka yetishtirishga ta'siri
		Urug'larni saqlash va yetkazish bo'yicha texnologik talablar
		Mehnat harakatlari:
		1. Tuproq tahlili va iqlim sharoitlarini hisobga olgan holda kartoshka yetishtirish uchun agrotexnologik rejalar ishlab chiqish
		2. Ekish, o'g'itlash, sug'orish va zararkunandalarga qarshi kurashish bo'yicha texnologik jadvallarni amalga oshirish
		3. Hosilni yig'ish, saqlash jarayonlarini rejalashtirish va nazorat qilish
		4. Agrotexnologik jarayonlarning samaradorligini monitoring qilish va rejalarini maqbullashtirish
		Ko'nikmalar:
		Tuproq va iqlim sharoitlarini tahlil qilish va ular asosida agrotexnologik rejalar tuzish
		Zamonaviy sug'orish tizimlarini loyihalashtirish va boshqarish
		O'g'itlar va pestitsidlardan foydalanish
		Qishloq xo'jaligi texnikalari va avtomatlashtirilgan tizimlardan foydalanish
		Hosildorlik va sifatni baholash uchun ma'lumotlarni statistik tahlil qilish
		Ekologik barqarorlikni ta'minlash uchun resurslardan tejamkor foydalanish
		Bilimlar:
		Kartoshka yetishtirishning agrotexnologik asoslari, nav tanlash va ekish muddatlari
		Tuproqshunoslik va unumdorlikni oshirish usullari
		Hosilni yig'ish va saqlashning texnologik talablari
		Mas'uliyat va mustaqillik:
		1. Agrotexnologik rejalarini ishlab chiqish va amalga oshirishda mustaqil qaror qabul qilish
		2. Hosil sifati va ekologik standartlarga rioya etilishi uchun to'liq mas'uliyat
	F1.02.5- Agrotexnologik rejalar ishlab chiqish va amalga oshirish	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	

F2.5- Kartoshka ekinlarini monitoring va himoya qilish	F2.01.5- Raqamli monitoring va diagnostika usullaridan foydalanish	Mehnat harakatlari:
		1. Kartoshka ekinlarini real vaqt rejimida monitoring qilish, dronlar va sensorlardan foydalanish
		2. Tuproq namligi, harorat va ozuqa moddalari darajasini o'lchash
		3. Kasalliklar va zararkunandalarni aniqlash uchun raqamli diagnostika vositalaridan foydalanish
		4. Monitoring ma'lumotlarini tahlil qilish va hisobotlar tayyorlash
		Ko'nikmalar:
		Ekinlar holatini monitoring va tahlil qilish
		Raqamli platformalardan foydalanish
		Diagnostika dasturlaridan foydalanish
		Ma'lumotlarni vizualizatsiya qilish va tahlil qilish va dasturiy ta'minotdan foydalanish
		Raqamli ma'lumotlar asosida zararkunandalarga qarshi kurashish
		Ekologik standartlarga rioya qilgan holda raqamli monitoring natijalariga asoslangan qarorlar qabul qilish
		Bilimlar:
		Kartoshka ekinlarining asosiy kasalliklari va zararkunandalar turlari
	Raqamli monitoring texnologiyalari	
	Tuproq va iqlim sharoitlarining kartoshka yetishtirishga ta'siri	
	Zararkunandalarga qarshi kurashish va ekologik barqarorlik asoslari	
	Ma'lumotlarni tahlil qilish usullari va hisobot tayyorlash tartibi	
	F2.02.5- Kartoshka ekinlarini zararkunanda va kasalliklardan himoya qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Kartoshka ekinlarini muntazam ravishda tekshirish, zararkunanda va kasalliklar belgilarini aniqlash
2. Pestitsidlar, biologik himoya vositalari va boshqa choralar orqali zararkunandalarga qarshi kurashish		
3. Himoya choralarning samaradorligini monitoring qilish, kasallik va zararkunandalar tarqalishining oldini olish uchun profilaktik chora-tadbirlarni qo'llash		
Ko'nikmalar:		
Kartoshka kasalliklari va zararkunandalarini aniqlash, ularning hayotiy sikli va tarqalish xususiyatlarini tahlil qilish		
Pestitsidlarni xavfsiz va aniq qo'llash, dozalarni hisoblash va purkagichlardan foydalanish		
Biologik himoya usullari, foydali hasharotlar va mikrobiologik preparatlarni qo'llash		
Zararkunandalarga qarshi kurashishda ekin aylanishi va boshqa agrotexnik usullardan foydalanish		

		Monitoring natijalarini tahlil qilish va himoya choralarini maqbullashtirishda raqamli vositalardan foydalanish
		Ekologik standartlarga rioya qilgan holda himoya choralarini rejalashtirish va amalga oshirish
		Bilimlar:
		Kartoshka ekinlariga ta'sir qiluvchi asosiy kasalliklar va zararkunandalar turlari
		Zararkunandalarga qarshi kurash tamoyillari va usullari
		Pestitsidlarning xususiyatlari, ularni qo'llashda ekologik xavfsizlik talablari
	Ekin aylanishi va tuproqni boshqarishning zararkunandalarga qarshi kurashdagi ahamiyati	
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Zararkunanda va kasalliklarga qarshi choralar rejasini mustaqil ravishda ishlab chiqish va amalga oshirish	
	2. Himoya choralarining ekologik xavfsizligi va kartoshka hosilining sifati uchun to'liq mas'uliyat	
Texnik va/yoki texnologik talab		Tomchilatib sug'orish va purkagich tizimlari hamda kartoshka yig'ish kombaynlaridan samarali foydalanish

Kasbning nomi:	O'simliklarni himoya qilish bo'yicha agronom	
Mashg'ulot nomining kodi:	31421	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Qishloq xo'jaligi, agronomiya, tuproqshunoslik yoki o'simlikshunoslik sohasida kamida 1 yillik umumiy ish staji	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<ul style="list-style-type: none"> – ochiq havoda (dalalarda, issiqxonalarda) va ba'zan qurg'oqchil yoki og'ir iqlim sharoitlarida ishlashga qarshi tibbiy cheklovlar mavjud emasligi; – resurslardan oqilona foydalanish; – stressga chidamlilik va moslashuvchanlik; – tashabbuskorlik va natijaga yo'naltirilganlik; – jamoa bilan ishlash va ish jarayonini muvofiqlashtirish 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	–	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	–	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi	Kasbning nomi
	3	Fitopatolog
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
G1.5- O'simliklarni zararkunandalar dan himoya qilish	G1.01.5-Qishloq xo'jaligi ekinlaridagi zararkunandalar ini aniqlash	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. O'simliklarda zararkunandalarni aniqlash
		2. Daladagi zararkunanda hasharotlarning rivojlanishi va ko'payishi oldini olish
		3. Zararkunandalar monitoringini olib borish
		4. Kemiruvchi zararkunandalarni aniqlash
		5. Suruvchi zararkunandalarni aniqlash
		Ko'nikmalar:
		Zararkunandalarning asosiy turlarini aniqlash
		Zararkunandalarning tashqi belgilarini aniqlash va dastlabki tashxis qo'yish
		Diagnostika uskunalaridan foydalanish va ma'lumotlarni sharhlash
		Monitoring ma'lumotlarini tizimlashtirish va raqamli dasturiy ta'minotda tahlil qilish
Zararkunandalarni aniqlash uchun monitoring vositalarini o'rnatish		

		Bilimlar:
		Qishloq xo'jalik ekinlari zararkunandalarining ta'sir darajasi va ularning boshqa organizmlar bilan o'zaro munosabatlari
Zararkunanda hasharotlarning asosiy guruhlarini tavsifi va klassifikatsiyasi		
Daladagi zararkunanda hasharotlarning rivojlanishi, ko'payishi va tarqalishi sabablari		
Zararkunandalarning tur tarkibini aniqlash bo'yicha zamonaviy usullar		
O'simliklar patologiyasi va entomologiya asoslari		
Diagnostika usullari va zamonaviy monitoring texnologiyalari		
G1.02.5- O'simliklarda zararkunandalar ga qarshi kurashish choralarini olib borish	Mehnat harakatlari:	
	1. O'simliklarni zararkunandalardan himoya qilish	
	2. Zararkunandalarga qarshi agrotexnik kurashish usullarini qo'llash	
	3. Zararkunandalarga qarshi biologik usulni olib borish	
	4. Zararli organizmlarga qarshi kimyoviy kurash choralarini olib borish	
	5. O'simliklarni himoya qilishda uyg'unlashgan kurash choralarini qo'llash	
	6. Ishni tashkil etishda atrof-muhitga ta'siri va tabiatni muhofaza qilish talablariga javob berish	
	Ko'nikmalar:	
	Qishloq xo'jalik ekinlarini zararkunandalardan himoya qilish	
	Zararkunandalarga qarshi kurashish vaqtini to'g'ri belgilash	
	O'simliklarni himoya qilishda zamonaviy usullardan foydalanish	
	Kimyoviy pestitsidlarni xavfsiz va aniq dozalarda qo'llash	
	Bilimlar:	
	Qishloq xo'jaligi ekinlari zararkunandalarini turlari va tarqalish hududlari	
	Biologik himoya vositalarining turlari	
O'simliklarni zararkunandalardan himoya qilish usullari		
Qishloq xo'jalik ekinzorlaridagi mavjud zararkunandalarning biologiyasi, ularga qarshi kurash usullari		
Kimyoviy pestitsidlardan xavfsiz foydalanish tamoyillari va atrof-muhitga ta'siri		
O'simliklarning o'sish bosqichlari va ularga ta'sir qiluvchi zararkunandalarning xususiyatlari		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Qishloq xo'jalik ekinzorlaridagi mavjud zararkunandalarni ko'payishi va tarqalishini oldini olish choralarini o'z vaqtida qo'llash bo'yicha javobgarlik	

		2. Zararkunandalarga qarshi qo'llaniladigan usul va vositalardan foydalanishda mustaqil qarorlar qabul qilish
G2.5- O'simliklarni kasalliklardan himoya qilish	G2.01.5-Qishloq xo'jaligi ekinlari kasalliklarini aniqlash	Mehnat harakatlari:
		1. O'simliklarni kasalliklardan himoya qilish ishlarini tashkil etish
		2. Fitopatogen mikroorganizmlarni aniqlash
		3. Kasallik qo'zg'atuvchi mikroorganizmlarni rivojlanishi va ko'payishini aniqlash
		4. Kasalliklarga tashxis qo'yish
		5. Kasallik qo'zg'atuvchi mikroorganizmlarni tarqalishi va infeksiya manbalarini aniqlash
		6. Ish jarayonida atrof-muhitga zararsiz usullardan foydalanish
		Ko'nikmalar:
		Qishloq xo'jalik ekinlarida kasallik belgilarini aniqlash
		Fitopatogen mikroorganizmlarni aniqlash
		Kasallik tashxisini qo'yish
		Infeksiya manbalarini monitoring qilish
		Ekologik xavfsiz usullarni qo'llash
		Ma'lumotlarni tahlil qilish va hisobot tayyorlash
	Bilimlar:	
	Kasallikning kelib chiqish manbai, sabablarini va uning zararli oqibatlari	
	Yuqumli va yuqumsiz kasallik belgilari	
	Kasallik qo'zg'atuvchi mikroorganizmlarni o'simlik a'zolaridan ajratib olish usullari	
	Kasallik qo'zg'atuvchi mikroorganizmlarni aniqlashning zamonaviy usullari	
	Fitopatologiya asoslari	
	G2.02.5- O'simliklarda kasalliklarga qarshi kurashish choralarini olib borish	Mehnat harakatlari:
		1. O'simliklarni yuqumli va yuqumsiz kasalliklardan himoya qilish
		2. Kasallik qo'zg'atuvchi mikroorganizmlarga qarshi agrotexnik kurash usullarini qo'llash
		3. Yuqumli kasalliklarga qarshi kurashishda biologik usullardan foydalanish
		4. Kasalliklarga qarshi kimyoviy kurash choralarini ko'rish
		5. O'simliklarni kasalliklardan himoya qilishda uyg'unlashgan kurash choralarini qo'llash
6. Ishni tashkil etishda atrof-muhit va tabiatni muhofaza qilish talablariga rioya qilish		
Ko'nikmalar:		
Kasalliklarga qarshi profilaktika va kurash choralarini rejalashtirish		
Qishloq xo'jaligi o'simliklariga kasallik tashxisini qo'yish		
Kasalliklarga qarshi biologik kurashish usullarini amalga oshirish		

		Kasalliklarning namoyon bo'lishi, tashqi belgilari va qo'zg'atuvchilarini aniqlash
		Qishloq xo'jalik o'simliklari kasalliklariga qarshi kurashishning himoya usullaridan foydalanish
		Kimyoviy himoya vositalaridan xavfsiz foydalanish
		Ekologik xavfsizlikni ta'minlash
		Bilimlar:
		O'simliklarning zamburug'li, bakteriyali va virusli kasallik guruhlari
		Kasallik tarqalishi va iqtisodiy zararlari
		O'simlik kasalliklariga qarshi agrotexnik, biologik va kimyoviy kurash usullari
		Qishloq xo'jalik o'simliklari kasalliklariga qarshi kurashish vositalari, qo'llanish tarmog'i, ularni me'yorida qo'llash bo'yicha qoidalar
		Kasalliklarga qarshi qo'llanadigan himoya vositalarining atrof-muhitga ta'siri
		Kasallik qo'zg'atuvchi mikroorganizmlarning biologiyasi
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. O'simliklarni yuqumli va yuqumsiz kasalliklarini ko'payishi va tarqalishini oldini olish choralarini o'z vaqtida qo'llash bo'yicha javobgarlik	
	2. Kasalliklarga qarshi qo'llaniladigan usul va vositalardan foydalanishda mustaqil qarorlar qabul qilish	
Texnik va/yoki texnologik talab	Portativ diagnostika qurilmalari – zararkunandalar (hasharotlar, kemiruvchilar) va kasalliklarni aniqlash uchun mikroskoplar, portativ PCR qurilmalardan foydalanish	

Kasbning nomi:	Urug'chilik bo'yicha agronom	
Mashg'ulot nomining kodi:	31421	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Qishloq xo'jaligi, agronomiya, tuproqshunoslik yoki o'simlikshunoslik sohasida kamida 1 yillik umumiy ish staji	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<ul style="list-style-type: none"> – ochiq havoda (dalalarda, issiqxonalarda) va ba'zan qurg'oqchil yoki og'ir iqlim sharoitlarida ishlashga qarshi tibbiy cheklovlar mavjud emasligi; – resurslardan oqilona foydalanish; – stressga chidamlilik va moslashuvchanlik; – tashabbuskorlik va natijaga yo'naltirilganlik; – jamoa bilan ishlash va ish jarayonini muvofiqlashtirish 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	–	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	–	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi	Kasbning nomi
	5	Dorivor o'simliklar bo'yicha agronom
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
H1.5-Sifatli urug'larni tanlash va sinovdan o'tkazish	H1.01.5-Urug' sifatini baholash va tekshirish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Urug'larni tanlash, ularning nav xususiyatlari va fitosanitariya hujjatlarini tekshirish
		2. Urug' sifatini baholash uchun laboratoriya sinovlarini o'tkazish
		3. Dala sinovlarini tashkil qilish va urug'larning iqlim sharoitlariga mosligi, hosildorlik va kasalliklarga chidamliligini tekshirish
		Ko'nikmalar:
		Laboratoriya tekshiruv usullari orqali urug' sifatini baholash
		Urug' navlarini tanlashda iqlim, tuproq va bozor talablarini hisobga olish
		Fitosanitariya tekshiruvlarini amalga oshirish, kasallik va zararkunanda belgilarini aniqlash
		Dala sinovlarini rejalashtirish va natijalarni statistik tahlil qilish
Urug' sifati bo'yicha hujjatlarni rasmiylashtirish va arxivlash		

		Bilimlar:
		Urug'chilik bo'yicha milliy qonunchilik talablari
		Urug' sifatini baholash metodologiyasi, laboratoriya va dala sinov usullari
		Fitosanitariya qoidalari, urug'larda kasallik va zararkunandalarni aniqlash usullari
		Tuproq va iqlim sharoitlarining urug' sifati va unib chiqishiga ta'siri
		Urug' sifatini tekshirishda raqamli texnologiyalar va ma'lumotlarni tahlil qilish usullari
	H1.02.5- Urug'larni dala va laboratoriya sinovlaridan o'tkazish	Mehnat harakatlari:
		1. Urug'larning unib chiqish foizi, o'sish dinamikasi va hosildorligini baholash uchun dala sinovlarini rejalashtirish va o'tkazish
		2. Laboratoriya sharoitida urug'larni fizik-kimyoviy tahlildan o'tkazish
		3. Sinov natijalarini tahlil qilish, statistik ma'lumotlarni qayta ishlash va hisobotlar tayyorlash
		Ko'nikmalar:
		Sinov uchastkalarini tanlash va tajriba jadvallarini tuzish
		Laboratoriya uskunalaridan foydalanish va urug' sifatini tahlil qilish.
		Fitosanitariya tekshiruvlarini amalga oshirish va urug'larda kasallik yoki zararkunanda belgilarini aniqlash
		Sinov jarayonlarini hujjatlashtirish va sifat nazorati bo'yicha hisobotlar tayyorlash
		Bilimlar:
		Urug'larning biologik va genetik xususiyatlari
		Urug' sifatini baholash bo'yicha xalqaro va milliy standartlar
		Tuproqshunoslik va iqlim sharoitlarining urug' sifati va sinov natijalariga ta'siri
		Laboratoriya va dala sinovlari metodologiyasi, statistik tahlil usullari
Raqamli texnologiyalar asoslari		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Dala va laboratoriya sinovlarini mustaqil ravishda rejalashtirish va o'tkazish	
	2. Sinov natijalarining ishonchliligi va urug' sifatining standartlarga muvofiqligi uchun to'liq mas'uliyat	
H2.5-Urug'larni saqlash va ekishga tayyorlash	H2.01.5-Urug' saqlash sharoitlarini tashkil qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Saqlash jarayonida harorat, namlik va havo aylanishini muntazam monitoring qilish, avtomatlashtirilgan tizimlardan foydalanish
		2. Urug'larni zararkunandalar, kasalliklar va unib chiqishdan himoya qilish uchun profilaktik choralarni qo'llash
		3. Saqlash jarayonlarini hujjatlashtirish, sifat nazorati jurnallarini yuritish va inventarizatsiyani amalga oshirish

		<p>Ko'nikmalar:</p> <p>Omborxonada sharoitlarini sozlash va monitoring qilishda avtomatlashtirilgan tizimlardan foydalanish</p> <p>Urug'larni saqlashda zararkunandalarga qarshi kimyoviy va biologik himoya usullarini qo'llash</p> <p>Ma'lumotlarni tahlil qilish va raqamli boshqaruv platformalaridan foydalanish</p> <p>Urug' sifatini saqlash uchun profilaktik choralar rejasini ishlab chiqish va amalga oshirish</p> <p>Inventarizatsiya va sifat nazorati jarayonlarini tashkil qilish, hujjatlarni yuritish</p> <p>Ekologik standartlarga rioya qilgan holda urug'larni saqlash</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Urug'larning biologik xususiyatlari, saqlash sharoitlariga sezgirligi va unib chiqishni oldini olish usullari</p> <p>Tuproq va iqlim sharoitlarining urug' saqlash jarayonlariga ta'siri</p> <p>Zararkunandalar va kasalliklarni qarshi kurashish usullari</p> <p>Omborxonada texnologiyalari, ventilyatsiya, sovitish va namlikni boshqarish tizimlarining ishlash tamoyillari</p>
	H2.02.5- Urug'larni ekishga tayyorlash va yetkazish	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Urug'larni ekishga tayyorlash uchun tozalash, kalibrlash va kimyoviy ishlov berish</p> <p>2. Urug'larning sifatini saqlash va zararsiz yetkazish</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Urug'larni tozalash, kalibrlash va kimyoviy ishlov berish uchun urug' tozalagichlardan foydalanish</p> <p>Urug' sifatini saqlash uchun qadoqlash texnologiyalarini qo'llash</p> <p>Ekish muddatlarini maqbullashtirish uchun iqlim va tuproq sharoitlarini tahlil qilish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Urug'larning biologik xususiyatlari va ekishdan oldin ishlov berish tartibi</p> <p>Iqlim va tuproq sharoitlarining ekish muddatlari va urug' sifatiga ta'siri</p> <p>Fitosanitariya qoidalari va urug'larni tashishda kasallik tarqalishini oldini olish choralari</p>
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Urug' sifati, fitosanitariya talablari va ekish muddatlariga rioya etilishi uchun to'liq mas'uliyat
Texnik va/yoki texnologik talab		Fitosanitariya tekshiruv vositalaridan samarali foydalanish

Kasbning nomi:	Suv tejoychi texnologiyalar agronomi	
Mashg'ulot nomining kodi:	31421	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Qishloq xo'jaligi, agronomiya, melioratsiya yoki o'simlikshunoslik sohasida kamida 1 yillik umumiy ish staji	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<ul style="list-style-type: none"> – ochiq havoda (dalalarda, issiqxonalarda) va ba'zan qurg'oqchil yoki og'ir iqlim sharoitlarida ishlashga qarshi tibbiy cheklovlar mavjud emasligi; – resurslardan oqilona foydalanish; – stressga chidamlilik va moslashuvchanlik; – tashabbuskorlik va natijaga yo'naltirilganlik; – jamoa bilan ishlash va ish jarayonini muvofiqlashtirish 	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta maxsus professional ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	boshlang'ich professional ta'lim yoki o'rta professional ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	–	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	–	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi	Kasbning nomi
	5	Sug'orish loyihachisi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
K1.5-Ekinlarni sug'orishning texnologiyalarini ishlab chiqish	K1.01.5-Ekinlarni suvga bo'lgan talabini o'rganish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Dala ekinlarini sug'orish tizimini tashkil qilish
		2. Sabzavot ekinlarini sug'orish tizimini tashkil qilish
		3. Yem-xashak ekinlarini sug'orish tizimini tashkil qilish
		4. Poliz ekinlarini sug'orish tizimini tashkil qilish
		5. Intensiv bog'larni sug'orish tizimini tashkil qilish
		Ko'nikmalar:
		Dala ekinlarining suvga bo'lgan talabini o'rganish va sug'orish turini tanlash
		Sabzavot ekinlarining suvga bo'lgan talabini o'rganish va sug'orish turini tanlash
		Yem-xashak ekinlarining suvga bo'lgan talabini o'rganish va sug'orish turini tanlash
		Poliz ekinlarining suvga bo'lgan talabini o'rganish va sug'orish turini tanlash
		Intensiv bog'larda suvga bo'lgan talabni o'rganish va sug'orish turini tanlash

		Bilimlar:
		Ekinlarning suvga bo'lgan talablarini aniqlash usullari
		Ekinlarni sug'orish tartibi
		Ekinlarni maqbul sug'orish turlari
		Sug'oriladigan dalalarda sug'orish tarmoqlarini joylashtirish tartibi
		Ekinlarning sug'orish davomiyligi
		Ekinlarni sug'orishda sug'orishlar orasidagi muddatlar
	K1.02.5- Ekinlarni suvga bo'lgan talabidan kelib chiqib sug'orishning maqbul turini tanlash	Mehnat harakatlari:
		1. Suv tejoychi texnologiyalarni loyihalashtirish
		2. Suv tejoychi texnologiyalarni dalalarga joylashtirish
		3. Suv tejoychi texnologiyalardan foydalanish
		4. Suv tejoychi texnologiyalar ish faoliyatini nazorat qilish
		Ko'nikmalar:
		Ekinlarni sug'orishda suv tejoychi texnologiyani to'g'ri tanlash
		Suv tejoychi texnologiyalarni dalalarga to'g'ri o'rnatish
		Suv tejoychi texnologiyalar joylashtirilgan dalalarni nazorat qilish
		Suv tejoychi texnologiyalar qurilmalarini almashtirish
		Suv tejoychi texnologiyalarni belgilangan mahalliy va xalqaro talablarga asosan qo'llash
		Bilimlar:
		Suv tejoychi texnologiyalarni loyihalashtirish tamoyillari
Resurstejamkor texnologiyalar xususiyatlari		
Suv tejoychi texnologiyalarini o'rnatishga qo'yilgan talablar		
O'rnatilgan suv tejoychi texnologiyalarni nazorat qilish tartibi		
Suv tejoychi texnologiyalar qurilmalarini ishlash tamoyillari		
Suv tejoychi texnologiyalar bilan ishlashda texnika xavfsizligi va mehnatni muhofaza qilish qoidalari		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ekinlarning suvga bo'lgan talabini to'g'ri belgilashda javobgarlik	
	2. Ekinlarni maqbul sug'orish tizimini tanlashda mas'uliyat	
	3. Sug'orish tizimlarini tashkil qilishda mustaqil qarorlar qabul qilish	
K2.5-Ekinlarni sug'orishning texnologiyalarini joriy qilish	K2.01.5- Zamonaviy suv tejoychi sug'orish tizimini joriy qilish	Mehnat harakatlari:
		1. Tomchilatib sug'orish tizimini joriy qilish
		2. Yomg'irilatib sug'orish tizimini joriy qilish
		3. Tuproq ostidan sug'orish tizimini joriy qilish
		4. Diskret sug'orish tizimini joriy qilish
		5. Aerozol sug'orish tizimini joriy qilish

		Ko'nikmalar:
		Sug'orish tizimlarini loyihalash va o'rnatish
		Sug'orish tizimlarini diagnostika qilish va ularga texnik xizmat ko'rsatish
		Suv resurslarini boshqarish
		Avtomatlashtirilgan tizimlardan foydalanish
		Ekologik standartlarga rioya qilish
		Jamoaviy va hamkorlikda ishlash
		Bilimlar:
		Tuproq va ekinlarning suvga bo'lgan ehtiyojini aniqlash usullari
		Sug'orish texnologiyalari asoslari
		Gidravlika va suv taqsimoti tamoyillari
		Sug'orish tizimlarining ekologik va iqtisodiy jihatlari
		Sug'orish tizimlari bo'yicha mahalliy va xalqaro standartlar
	K2.02.5- Zamonaviy suv tejevchi sug'orish tizimidan foydalanish	Mehnat harakatlari:
		1. Zamonaviy suv tejevchi sug'orish tizimini loyihalashtirish
		2. Zamonaviy suv tejevchi sug'orish tizimini o'rnatish
		3. Zamonaviy suv tejevchi sug'orish tizimini nazorat qilish
		Ko'nikmalar:
		Innovatsion sug'orish tizimlarini loyihalashtirish
		Sug'orish tizimlarini o'rnatishning zamonaviy usullaridan foydalanish va ularni sozlash
Tizimni monitoring qilish va boshqarish		
Nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish		
Suv resurslarini optimallashtirish		
Ma'lumotlarni tahlil qilish		
Bilimlar:		
Sug'orish tizimlarining tuzilishi va ishlash tamoyillari		
Gidravlika asoslari		
Tuproq va ekinlarning suvga ehtiyojini aniqlash usullari		
Avtomatlashtirilgan texnologiyalar ishlash tamoyillari		
Ekologik va normativ talablar		
Texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlashning tayanch usullari		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Zamonaviy suv tejevchi sug'orish tizimini loyihalashtirish va joriy qilishda to'liq mas'uliyat va javobgarlik	
Texnik va/yoki texnologik talab	Diskret (pulsar) sug'orish tizimi uskunalari, tomchilatgichlar (drippers), namlik sensorlari va boshqa zamonaviy avtomatik boshqaruv tizimlaridan samarali foydalanish	

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartning rekvizitlari

1	Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining tasdiqlash hujjatlari:	Qishloq xo'jaligi va veterinariya sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining 2026 - yil 1-martdagi 2-son bayoni
2	Milliy malaka tizimini rivojlantirish institutining xulosasi:	KS-0072-son xulosa, 23.02.2026
3	Kasbiy standart talqini va ishlab chiqilgan sanasi:	1.0-talqin, 19.01.2026
4	Taxminiy qayta ko'rib chiqish sanasi:	18.01.2031

5.2. Kasbiy standartni ishlab chiqishga mas'ul tashkilot

Toshkent davlat agrar universiteti

(tashkilot nomi)

Rektori

Oblomuradov Narzullo Naimovich

(rahbarning lavozimi, imzosi va F.I.O.)

5.3. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxonalar) to'g'risida ma'lumot

T/r	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1	Qishloq xo'jaligi vazirligi Ilm-fan, innovatsiyalar va ta'limni rivojlantirish boshqarmasi kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha bosh mutaxassisi	Suvanqulov Shohhusan Muxammad o'g'li
2	Toshkent davlat agrar universiteti O'simlikshunoslik va moyli ekinlar kafedrasida dotsenti	Tog'ayeva Sarvinoz Suyunovna
3	Toshkent davlat agrar universiteti Sabzavotchilik va issiqxona xo'jaligini tashkil etish kafedrasida mudiri	Yunusov Saloxiddinjon Adxamovich
4	Toshkent davlat agrar universiteti Mevachilik va uzumchilik kafedrasida mudiri	Namozov Ixtiyor Choriyevich
5	Toshkent davlat agrar universiteti O'simliklarni himoyasi va karantini kafedrasida dotsenti	Raximov Uchkun Xamrayevich
6	Toshkent davlat agrar universiteti Qishloq xo'jaligi ekinlari seleksiyasi va urug'chiligi kafedrasida dotsenti	Toreyev Fozilbek Nurullayevich
7	Toshkent davlat agrar universiteti Dehqonchilik va melioratsiya kafedrasida dotsenti	Xikmatov Sherzod Tuxtamurodovich
8	"Semrug' Cluster" MCHJ urug'chilik klasteri rahbari ish boshqaruvchi	Movlonov Farrux Boxodirovich

**QISHLOQ XO‘JALIGI VA VETERINARIYA SOHALARIDA KASBIY
MALAKALARNI RIVOJLANTIRISH BO‘YICHA
TARMOQ KENGASHI**

**KASBIY STANDART
AGRONOM**